

قلمرو زبانی

۱ معادل معنایی واژه‌های زیر را بنویسید.

■ بیرق (..... پرچم.....) ■ سمند (..... اسب.....) ■ ژاله (..... شب‌نم.....)

۳ همان‌طور که می‌دانید، صفت بیانی، برای توضیح و وصف یک واژه به کار می‌رود. واژه‌ای که وصف می‌شود، **موصوف** نام دارد.

مثال: کتاب — خواندنی
موصوف صفت

■ به پُرکاربردترین صفت‌های بیانی توجه کنید:

● **ساده:** پاک، روشن

● **فاعلی:**

- بن مضارع + نده : شنونده
- بن مضارع + ا: گویا
- بن مضارع + ان: خندان
- بن ماضی / بن مضارع + گار: آفریدگار، آموزگار

● **مفعولی:** بن ماضی + ه / ه (= -): شکفته

● **لیاقت:** مصدر + ی: نوشیدنی

● **نسبی:**

- اسم + ی: آسمانی
- اسم + ین: زرّین
- اسم + ینه: سیمینه
- اسم + انی: روحانی
- اسم + انه: کودکانه

■ اکنون مانند نمونه جدول را کامل کنید.

صفت فاعلی	صفت لیاقت	صفت مفعولی	بن مضارع	فعل
نویسنده	نوشتنی	نوشته	نویس	نوشت
خواننده	خواندنی	خوانده	خوان	خواندم

قلمرو ادبی

۱ از متن درس، برای هر یک از آرایه‌های ادبی زیر، نمونه‌ای مناسب بیابید و بنویسید.

تشبیه: (.....بیرق تابان عشق.....)

تشخیص: (.....بهار آمده با کاروان لاله به باغ.....)

۲ بیت نخست شعر «سپیده می‌آید» را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید.

واج آرایی تکرار واج /س/. سمند سپیده: تشخیص (سپیده صاحب اسب تصور شده است).

می‌توان سمند سپیده را تشبیه بلیغ دانست: (سپیده که مانند سمند است) سمند: استعاره

از خورشید. دریدن سینه ظلمت: تشخیص. ظلمت: نماد ستم و تباهی

قلمرو فکری

۱ با توجه به بیت زیر:

گرفته بیرق تابان عشق را بر دوش کسی که دوش به دوش سپیده می‌آید

الف) شاعر، آمدن چه کسی را بشارت می‌دهد؟ امام خمینی

ب) مقصود از «بر دوش گرفتن بیرق» چیست؟ راهبری و پرچمداری

پ) درک و دریافت خود را از مصراع دوم بنویسید. شاعر امام خمینی را از جنس سپیده

و روشنایی تصور کرده است.

۲ هر یک از مفاهیم زیر، از کدام بیت‌های درس قابل استنباط است؟
■ نگهبانی از اسلام (....بیت آخر...)

۴ به پاسداری آئین آسمانی ما گزیده‌ای که خدا برگزیده می‌آید

■ آگاهی بخشی (....بیت پنجم...)

۵ به سوی قلّه بی‌انتحای بیداری پرنده‌ای که به خون پرکشیده می‌آید

۳ بیت ششم، به چه موضوعی اشاره دارد؟ عشق و شهادت با هم عجین شده اند.